

VOLVO OCH NORGE

Volvo-koncernen befinner sig för närvarande i förhandlingar som kan leda till att den norska staten kommer att ingå som delägare i Volvo. Förhandlingarna omfattar även överflyttning av delar av Volvos tillverkning till Norge. Genom ett Norge-avtal tror sig Volvoledningen av allt att döma kunna trygga en fortsatt expansion för företaget. Ett sådant avtal skulle emellertid ge Volvo en stark anknytning till ett land som har ett av Europas högsta arbetskraftskostnader och vars valuta dessutom har goda utsikter att appreciera på grund av den norska oljeboomen och därmed höja det norska kostnadsläget ytterligare. En annan nackdel i detta sammanhang är att vår nyrike granne står utanför EG, vilket innebär att Volvo inte får tillgång till någon större marknad.

Under 1960- och 1970-talet har i växande utsträckning arbetskraftsintensiva industrier flyttats från i-länderna till länder i tredje världen. Denna trend gäller även bilindustrin. Mot denna bakgrund bör Volvo välja andra typer av engagemang för att säkra den framtida tillväxten. Länder som Sydkorea, Taiwan, Hong Kong, Singapore och Indonesien blir därför värda en granskning. Intressanta perspektiv öppnar sig om Volvo skulle satsa på till exempel Sydkorea. De minst lönsamma delarna av Volvos tillverkning skulle kunna placeras i ett land som har låga arbetskraftskostnader, men som samtidigt är starkt inriktat på en snabb industriell

expansion. Volvo skulle radikalt förstärka sin möjlighet att producera personbilar till konkurrenskraftiga priser på världsmarknaden. Volvos löntagare skulle då genom sin avtalspolitik och löneuppgörelse påverka vilka delar av produktion som blir mest aktuella för flyttning till Korea. Detta kan utgöra en viktig pedagogisk effekt av ett Korea-avtal – men knappast av ett Norge-avtal – som kan reducera riskerna för framtida kostnadskriser orsakade av en alltför snabb inhemsk pris- och löneutveckling i förhållande till omvärlden. Genom ett Korea-engagemang skulle Volvo få en betydligt mer expansiv inriktning och på sikt en starkare finansiell ställning.

Risken är stor att den eventuella norsk-svenska Volvokoncernen formar sig till en huggsexa för Volvos anställda och aktieägare i två länder där fackföreningar såväl som koncernledningen är medvetna om att den norska och svenska staten av politiska hänsyn måste gripa in med stöd om koncernen hotas av vikande marknadsandelar och finansiella svårigheter. Volvos bolagsstämmor kan utforma sig till en uttaxering av norska och svenska skattebetalare. Volvos engagemang i Holland pekar på att en sådan utveckling snabbt kan förverkligas. Det finns således starka samhällsekonomiska skäl för att omedelbart skrinlägga de nuvarande planerna på ett norskt-svenskt Volvo.

Lars Jonung